

KAM NAUDINGAS PROJEKTAS „2 K“?

JURATĖ LAUČIŪTĖ

Matyt, nebeapsisėdami vis intensyviau žiniasklaidos atakų, viešam kalbėjimui apie projekto „2 K“ naudą ar ne naudą Lietuvai ryžosi valdžios institucijų — Susisiekimo ministerijos, Saugumo departamento vadovai bei Seimo nariai. Rugšėjo 24 d. susisiekimo ministras Z. Balčytis su viceministru V. Ponomareviu dalyvavo Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto posėdyje, kuriame buvo apsvaistytas minėto projekto galimas ar tariamas pavojus Lietuvos nacionaliniam saugumui. Posėdyje buvo išklaušta LVSD direktoriaus M. Laurinkaus informacija, jog projektas jokio pavojus Lietuvos nacionaliniam saugumui nekeltų. Ministerijos vadovai savo ruožtu patikino komiteto narius, jog projektas esąs be galo naudingas Lietuvai.

Tačiau, kaip dažnai būna po panašių „paaikškinimų“, projektą gaubė rūkai tik dar labiau sutirštėjo. Pirma, nuostabą kelia Saugumo departamento pozicija, nes jo vadovo išsakyta informacija toli gražu neatitinka to paties departamento neseniai parengtos pažymos apie tai, jog aptariamas projektas keltų grėsmę nacionaliniam saugumui. Juk kaip tik toji pažyma, išgūlėjusi Seimo Saugumo komiteto stalčiuose porą mėnesių, ir paakino konservatorius surengti minėtą pokalbį Seime. Kodėl taip kardinaliai ir per tokį trumpą laiką pasėitė „nacionalinio saugumo“ samprata už tą saugumą atsakingoje žinyboje?

Antra, neįtikino Susisiekimo ministerijos vadovų duetas. Žiniasklaidoje jau buvo išsakyti spėjolimai, jog dviejų uostų — Kaliningrado ir Klaipėdos — bendradarbiavimo projektas naudingas Rusijai, nei Lietuvai, nes dvejus metus besitęsiančios derybos davė tik vieną rezultatą: krovinių skaičius į Kaliningradą uostą padidėjo dvigubai, o į Klaipėdą (turimi galvoje Rusijos ar trečių šalių tranzitiniai per Rusiją kroviniai) sumažėjo daugiau nei tris kartus. Šių duomenų neneigia ir Susisiekimo ministerijos vadovai, bet jie apie juos vengia kalbėti, o į problemą neįsigilinusius piliečius „džiugina“ skaičiais, liudijantiais, jog išaugo per Klaipėdos uostą transportuojamų vietinės kilmės, t.y. lietuviškos produkcijos ar Lietuvai skirtos produkcijos pervežimai.

Žinoma, kodėl gi nepasidžiaugus augančiais Lietuvos ūkio apsisukimais? Tačiau kaip ten su ta gražiai piešta Lietuvos, kaip tranzito šalies,

vizija? Ar jos jau atsisakoma? O gal Susisiekimo ministerijos vadovai — prisiekę saugumos patriotai, ir tranzitą jie tesieja tik su autotransportu ir geležinkeliais? Mat, kol Klaipėdos uostas kankinasi si nuo prastovų dėl su mažesnių Rusijos krovinių, Lietuvos geležinkeliai linksmi skaičiavo augančius planus, nes didėjantis krovinių srautas per Kaliningradą uostą reikšė gausėjantį pervežimų Lietuvos geležinkeliais.

O labiausiai visos valstybės laudama besirūpinančius piliečius stebina tas įtūžis, su kuriuo valdancio bloko atstovai užsipoile konservatorius, kad šie pagaliau išgirdo žiniasklaidos keliama aliarmą ir panoro aiškintis projekto naudingumą aukščiausiu lygiu. Sukompromitavo Saugumo departamentą? Šitai departamentas jau ne kartą darė pats, be opozicijos „pagalbos“, ir jei šį kartą departamento direktorius nebūtų išsivadėjęs slapstosios pažymos, o deramai ją pakomentavęs, jokios su maisties niekas nebūtų pastebėjęs. O dabar aišku tik viena: po tuo projektu pakastas labai didelis šuo, saugantis kažkieno labai slapto intereso. Kieno?

Kiek besigilintum į žiniasklaidos paskelbtą medžiagą, visur kartojami projekto autoriaus žodžiai, jog to projekto įgyvendinimas atneštų didelę naudą Klaipėdos uostui, į kurį grįžtų Rusijos jūrinis tranzitas. Bet niekur nerastite paaiškinimų, o kokia nauda būtų Rusijai, jei, atsisakiusieji protekcionistinės geležinkelio pervežimų tarifų politikos, ji atitrauktų dalį krovinių iš Kaliningrado uosto ir nukreiptų į Klaipėdą? Juk tokiu atveju dalies pelno netektų ir Rusijos geležinkeliai, ir Kaliningrado uostas! Dabar galima tik spėti: arba projekto autoriai tikėjosi „išdurti“ Rusiją, pasinaudodami rusišku atlaipaširdžiumu ir plačia siela (deja, atlaipaširdžiai ir rusiškame biznyje neilgai teisilaiko...), arba jie vilioja Rusiją tokiais pažadais, kurių viešinti nesirytė... Šiaip ar taip, kažkas turi slėpti už to, kad Rusija visai vilkina derybas, palikdama Klaipėdos uosto kompanijas „laukti gero oro prie jūros“, laiminant Lietuvos Susisiekimo ministerijai, kur ir susisuko lizdą projekto autoriai. Juk pusmečio būtų pakakę pamatyti, kad į Rusijos planus visai neįeina geranoriškai ir nesavanaudiškai taip persikirstyti krovinių srautus ar taip sustygtinti geležinkelio tarifus, kad krovinių savininkams būtų naudinga naudotis Klaipėdos uostu. Lietuvos gi valdininkai ir verslininkai

net ir po dvejų metų tebegieda tą pačią giesmelę: „Dar tik tai dar pamažu, dar toliau, dar bus gražu...“.

Pamažu tai pamažu, bet juk laikas — pinigai. Ir vėl pradėti samprotauti: matyt, kol vieniems, pvz., Klaipėdos uosto kompanijoms, laikas plauna pinigus lauk iš uosto, kažkam (kam?) tie patys pinigai išteka... Ir tas „kažkas“ — labai galingas, nes gali prilydyti Klaipėdos uostininkų ne pasitenkinimą, gali priversti saugumiečius kompromituotis, gali puldinėti opoziciją, pamėginusi aiškintis, kur šuo pakastas, ir kieno interesus jis saugo...

Susisiekimo ministerija vi so Vakarų Lietuvos regiono atžvilgiu jau senokai elgiasi kaip pamotė. Nebeeksploatuoja geležinkelio linija Klaipėda — Mažeikiai, neseniai atsisakyta linijos Klaipėda — Skuodas, baigia sunykinti judėjimas Klaipėda — Šilutė geležinkelio ruožu. Beje, ir iš kitų Lietuvos pramoninių centrų kroviniai į Klaipėdą atkeliauja daugiau autotransportu, o ne geležinkeliu. Taip prarandamos ne tik darbo vietos, susijusios su geležinkelio aptarnavimu, bet ir žlugdomos viso Vakarų regiono ūkio vystymo perspektyvos, ir, kas darosi vis svarbiau, dėl intensyviausio autotransporto srauto blogėja regiono ekologinė situacija.

Vakarų Europos šalys, sunerimtos dėl gausėjantį autotransporto kamščių keliuose, išieiti mato geležinkelio transporto renesansą (pvz., Vokietija) bei jūrinį pervežimų plėtrę. O Lietuvoje, kol viena galva svajoja apie turizmo plėtrą, kita pjauna šaką, ant kurios palaikymai sutęsi galimi turistai: bjauroja gamtovaizdį aplėistais, griuvančiais naikinamų geležinkelio mazgais bei linijomis, teršia orą galingų krovinių automobilių išmetamomis dujomis. Bet kol kas tai tik žiedeliai, palyginus su tais nuostoliais, kuriuos patyrė Klaipėdos uostas ir su juo susijusios miesto ir regiono struktūros, belaukiant, kol pradės veikti Vilniaus galvų sugalvotas projektas.

Galima būtų patikėti, kad projektu „2K“ buvo norėta gero: sugrąžinti į Klaipėdos uostą Rusijos krovinius, kurie pasuko į savus, rusiškus uostus dėl protekcionistinės Rusijos geležinkelio pervežimų tarifų politikos... Bet kodėl Lietuvos pusė taip ilgai delsia panaudoti tuos svertus, kurie Lietuvą iš mekenančių prašytojo paverstų lygiagrečiu derybų partneriu? Kai kuriuos svertus mes galėtume pasi-

semti ir iš Rusijos багаžo, pvz., pasinaudoti tarifų protekcionistine politika: apčiuopiamai sumažinti tarifus kroviniams į Klaipėdos uostą, atitinkamai padidinus juos tranzitui į/iš Kaliningrado.

Yra ir kitų galimybių: nevienodas pasienio punktų pralaidumas sąstatams į Klaipėdą ar Kaliningradą bei kitų aptarnavimo paslaugų nuansavimas. Pagaliau, specialistai tokių priemonių gali pažerti pilnomis rėškučiomis, reikia tik noro ir... politikonotinio suinteresuotumo. Bet jo kaip nėra, tai nėra, o Rusija, atrodo, apsiūtiūro, jog susiporavimas su būsimos Europos Sąjungos narės uostu gali atverti jai Europos fondų lėšas, ir dabar jau pati skubina pasirašyti sutartį, tačiau ir vėl nesutikdama nei Lietuvai palankių tarifų įvesti, nei pritaikyti žemesnių koeficientų trečiųjų šalių kroviniams į Klaipėdos uostą.

Tai kam tokia sutartis? Klaipėdai? Paklauskite Klaipėdos uosto krovos kompanijų vadovų — jų tokia sutartis nedžiugina, nors ir skelbiama nepraadė vilties, jog iš to projekto dar gali būti naudos.

Beje, Klaipėdos verslininkai irgi stebisi, kad bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ nespaužia Rusijos derybininkų pervežimų kainomis. Verslininkai — ne tik mandagūs, bet ir kuklūs žmonės, suprantą esą priklausomi nuo Susisiekimo ministerijos valdininkų igėidžių ir kaprizų (kaip ir kitų ministerijų pavalidume esantys Lietuvos piliečiai) ir vengia įvardinti priežastis, dėl kurių minėta bendrovė negina Klaipėdos uosto interesus, tačiau tas priežastis atvirai įvardijo... Rusijos analitikai, kurių medžiagą perspausdino žurnalas „Ekstra“ (2003, Nr. 32).

Viena priežastis esanti ta, kad „Lietuvoje yra struktūrų, kurioms naudinga tokia situacija. Pavyzdžiui, „Lietuvos geležinkeliai“ (LG) dėl to, kad kroviniai suka ne į Klaipėdą, o į Kaliningradą, nors ir paradosalu, bet tik laimi, ir du kartus. Pirma, todėl, kad šiuo metu krovinių srautas į Kaliningradą auga, o į Klaipėdą mažėja. Antra, kuo toliau traukiniai veža krovinius, tuo ši paslauga brangsta. (...) LG naudingiau krovinius vežti į Kaliningradą: jų daugiau ir kelias tolimesnis“.

Bene čia ir bus išlindusi yla iš maišo: „Lietuvos geležinkelių“ interesai?

O kur tokiu atveju Lietuvos interesai ir kas jiems atstovauja? Vyriausybė? Ji kol kas žaidžia vienoje komandoje su geležinkelininkais, o ne su jūrininkais, ne su uosta-

miesčiu, ir net nesistengia ieškoti kompromisų, kurie padėtų suderinti geležinkelių ir jūros transportininkų interesus — Lietuvos, o ne kaimyninės šalies labui. Irgi kažkoks interesas?

Tas pats Rusijos informacijos agentūros „Regnum“ analitikas samprotuoja: „Kyla įtarimų dėl lietuvių valdininkų korumpavimosi, nes jie labai keistai pakencia toki nenaudinga Lietuvai projekta... Išoriškai turintis „tarpvalstybinio“ projekto statusą, iš tikrųjų „2 K“ tapo Rusijos privačių kompanijų, kurios turi savo žmonių Lietuvos valdžios struktūrose, veiklos lauku. Iš čia ir vienašališki Lietuvos nuostoliai“.

Sunku patikėti, kad Lietuvos valdžia atstovauja ne Lietuvos, bet Rusijos bizniurių interesams. Kur kas patogiau ir maloniau būtų laikyti tą Rusijos žurnalisto opusą, provokaciją, bet kur dėti faktus? O faktai — ir Klaipėdos uosto nuostoliai, ir „LG“ vangumas, nepadedant pritraukti krovinių į Klaipėdą, ir labai labai keistas Lietuvos Saugumo departamento nenuseklumas, vertinant „2K“ projektą ir jo naudą Lietuvai, ir valdanciosios daugumos bandymas politizuoti kritiką ir kritikus. Bet tokiu atveju išeitų, kad ir cituotas „Regnum“ agentūros autorius — irgi konservatorius ar bent jiems prijauciantis, kuo dar sunkiau patikėti, negu ponu Kirklui, kai jis tik perpasakoja Susisiekimo ministerijos pareigūnų jau dvejus metus sekamą pasakėlį apie tai, kaip būtų gerai Lietuvai, jei Rusija ir „savo“ uostų tarpą įtrauktų į Klaipėdą. Beje, Rusijos spaudėje nuolat pasirodo nedviprasmiški raginimai politikams ekonominio spaudimo keliu sugrąžinti į Rusijos įtakos sferą Baltijos šalis, ir Klaipėda tame kontekste prisimenama ne vien tokie politiniai klounai, kaip V. Žirinovskis... Tik ar naudinga tai Lietuvos valstybei?

Galima susirietus kritikuoti Rusiją, kam ekonomika joje yra pajungta politikai, bet kai susiduri su priešingu reiškiniu — su valstybinės politikos ir valstybės interesų pajungimu grupės draugų ekonominiais interesams, imi pavydėti Rusijos piliečiams, kuriems nereikia sukti galvos dėl savo valdžios priimamų sprendimų prioritetų ir tikslų.

Kita vertus, galima užjausti Klaipėdos uoste dirbančias kompanijas, tapusias keisto žaidimo valstybiniais, zinybiniais ir/ar privačiais interesais.

Nukelta į 5 psl.

DRAUGAS, 2003 m. spalio 21 d., antradienis

3

Danutė Bindokienė

Prez. Bush laimėjo, bet ar tikrai?

Spalio 16 d. JAV prezidentas George W. Bush pasiekė didelį laimėjimą: Jungtinių Tautų Saugumo taryba priėmė rezoliuciją dėl Irako dabarties ir ateities. Rezoliucija priimta vienbalsiai. Valstybės, dar neseniai taip prieštaravusios, kad Amerika karą su Iraku ryžosi pradėti be jų pritarimo, ši kartą sutiko su kone visomis Vašingtono sąlygomis, iš esmės ši rezoliucija suredaguota Vašingtone). Tvirtinama, kad pasiekti vienbalsį pritarimą ypač padėjo Kinija ir Rusija...

Tačiau, praėjus pirmam tipo pakilimui po tokio sėkmingo balsavimo, Vašingtonas pradeda atsipeikėti ir kelti klausimus: ką prez. George W. Bush iš tikrųjų laimėjo? O gal tas laimėjimas labiau panašus į pralaimėjimą, nes, atrodo, niekas iš esmės nepasikeis. Amerika ir toliau pati viena turės imtis atsakomybės už Irako okupaciją, rūpintis šios sugriautos valstybės atstatymo darbais. Jokios konkrečios paramos — nei žmonišės, nei lėšomis, JT Saugumo tarybos narės duoti neįsipareigojo, atsidamos pakankamai priežasčių ir pasiteisinimų, dėl ko tai daryti joms nedera.

Vašingtonui palikta pagrindinė Irako kontrolė, ko jis visą tą laiką siekė, bet su ja viename ryšulyje yra ir atsakomybė, o svarbiausia — kaina. Tiesa, Senatas sutiko skirti prezidento pageidaujamus beveik 90 milijardų dolerių, bet tai tik lašas vandens kibidoje. Netenka abejoti, kad netrukus vėl prireiks papildomų lėšų.

Mes žinome, kad rezoliucijos, nepaisant, kaip gražiai parašytos, kiek skambiu žodžių ir paragrafų jose sudėliota, apskritai nedaug reiškia. Kiekvienas mūsų svarbesnės organizacijos suvažiavimas ar iškilmingas susirinkimas būtinai surežisuojas ir paskelbia rezoliuciją. Pavyzdžiui, galime laikyti ir pastaruoju metu mūsų dienraštėje spausdinamas buvusio JAV LB XVII tarybos suvažiavimo rezoliucijas. Jei-gumo bent dalis jose surašytų ketinimų bei pasižadėjimų būtų įvykdyta, lietuviškoji veikla visai kitaip atrodytų, bet daugiausia rezoliucijų žodžiai žodžiais ir tepaliekia.

Tad, nepaisant JAV prezidento akivaizdaus laimėjimo spalio 16 d. sesijoje ir JT Saugumo tarybos palankaus sprendimo, Amerikos problemos Irake ne tik greitai nesibaigs,

bet gali ir suarštėti, ypač jeigu prez. Bush nesutiks pakęsti savo politikos ir atkreipti dėmesį į JT narių reikalavimus.

Visų pirma reikalaujama Irako kontrolę perleisti patiem irakiečiams — ir ne po metų, ar kelerių, o jau iki šių metų galo. Vašingtonas tuo tarpu spėlioja, kad JAV kariinės pajėgos Irake turės pasilikti bent šešerius metus, kol tame krašte išsivys demokratiška. Juk karo sukelta audra dar nėra nurimusi, įvairios politinės bei religinės srovės kovoja tarpusavyje dėl valdžios, todėl palikti Iraką tų pavojingų srovių valiai būtų pragaistinga. Ir su tokia logika, be abejoj, galima sutikti. Tiesa, pagaliau Vašingtonas pripažįsta, kad Amerika yra Iraką okupavusi. Nors ši pralaida daugeliui yra ypač nemaloni.

Visgi per daug džiaugtis Rusijos prezidento pastangomis, kad ši rezoliucija Jungtinėse Tautose būtų priimta, taip pat nedera. Prez. Putin turi savo tikslus ir siekius. Kas bus leidžiama Vašingtonui, bus nedraudžiama ir Maskvai. O ji gi turi neužbaigtų reikalų Čėčėnijoje ir galbūt kitose Kaukazo kalnų valstybėse...

Kad būtų pasiektas šis (tiesa daugiau simboliškas) negu praktiškas, laimėjimas Jungtinių Tautų Saugumo taryboje, daug nuopelnų skirti navi JAV Valstybės sekretoriui Colin Powell ir taip pat JAV atstovui prie Jungtinių Tautų John Negroponte. Iš tikrųjų Colin Powell jau ne kartą pasirodė, kaip sumanus, diplomatiškas, blaivios galvosenos ir logiško sprendimų asmuo. Jis nemažai padeda, kuriant teigiamą JAV įvaizdį pasaulyje, ko nebūtų galima pasakyti apie kai kuriuos kitus prez. George W. Bush kabineto narius.

Nors JAV žiniasklaida labai teigiamai atsiliepė apie spalio 16 d. paskelbtą JT Saugumo tarybos rezoliuciją, bet kažkodėl pamiršo, kad kone dvylika metų toji pati Saugumo taryba savo rezoliucijomis mėgino nuginkluoti Iraką ir sudrausminti Saddam Hussein, kurio atviras, po Persų įlankos karo pasirašytos, sutarties ignoravimas privėdė ir prie dabartinės padėties Irake. Jeigu JT narės nesiruošia siųsti į Iraką konkretios pagalbos, rezoliucijų žodžiai tikrai nepašals sukurti demokratijos toje valstybėje.

KAS APVERKS JŲ DALIĄ...

Sibiro tremties atminimui

Nr. 29 VINCAS ADOMĖNAS

— Aišku! — karštai pritarė Stioipa, — į kitą žiūrį ir netiki, kad jis vagis.

— Apčiuopinkite kiekvieną, išsiaiškinkite. Jei tinka — įtraukite. Pasidalinkite barakus.

— Aš kairėje kelio pusėje, o Arkaša — dešinėje, jis ten gyvena.

— Susitarsite paskui, Stioipa, — suturėjo jo įkarštį Fiodoras. — Rinkite stiprius, drąsius, kietus vyrus. Suprantate? Mums reikia rinkininių.

— Aišku! — vėl neįskente neįsiterpęs Stioipa.

— Geriau būtų ant rūkomojo popieriaus. Jei gausite.

— Gausime, Fiodorai Petroviciu! — užtikrino Stioipa.

— Nerašykite visų pavardžių, pažymėkite tik rai-des, kad patys iš jų atsimin-

tumėte. Suprantama? — paklausė jis, kreipdamasis į Arkadijų.

— Kur čia nebus suprantama, — paskubėjo už Arkašą atsakyti Stioipa.

— Ir sąrašus neįsiterpė visada su savimi, kad prireikus galėtumėte juos sunaikinti ar praręti. Bet svarbiausia, brolyčiai, — saugokitės šnipų!

— Taip, turime būti labai atsargūs, — pritarė Stepanas. — Šito per mažą.

— Reikia žiūrėti tik labai patikimų vyrų, — pasiūlė Arkadijus.

— Ir šito mažą...

Visi nutilo. Ne vienas neturėjo ką pasakyti.

— Reikės ką nors sugalvoti, — sumurmėjo Fiodoras, tuo užbaigdamas slaptą trejeto posėdį.

Kai pasklido tarp vagių žinia, kad atamanas ruošia pabėgimą, Pašos autoritetas laikinai pakilo. Kiekvienas jų slapta svajojo ištrukti laisvę, bet vieno žmogaus jėgoms tai buvo neįmanoma.

Milžiniški taigos plotai skyrė lagerį nuo to pasaulio, kuris galėtų priglausti, paslėpti, todėl dabar nebuvo nė vieno vagies, nesiviliančio, jog atamanas nusives jį su gauda iki miestų, kuriuose jis dings iš milicijos akių, nepalikdamas pėdsakų. Nors tokia viltimi gyveno beveik kiekvienas kriminalinis, žinia už gaudos ribų neplito, ji buvo labai griežtai saugoma. Slaptumo reikalavo jų pačių interesai, jį diktavo geležiniai gaudos įstatymai.

Pavlas, didelis savimyla, putėsi, kai einantį kiemu jį sušypsena sveikindavo blatinieji. Jam dingojosi, kad jis — šios visuomenės valdovas. Jie maitino jį, tenkino jo poreikius, klausė jo įsakymų. Daugelis

nešykštėjo jam gražių žodžių. Iš to jis suprato, kad garsas apie sumanytą žygį pasklido. Būdavo, kad jis save įsivaizduoja vos ne Stepanu Razinu.

— Kolai, šiandien bus? — paklausė vyriausiąjį šešiorką, spragtelėdamas į kaklą.

— Kaip visada. Jeigu reikia.

— Šito visada reikia. O pinigų tau užtenka?

— Tuo tarpu, Pavlai Anatolijau, turiu.

— Žiūrėk, tu spausk juos, kad per daug nenutuktų!

— Spaudžiu. Jau ir taip bėdojasi, kad per daug reikalaujam.

— Ką? Nepatinka? Matai, užgiedojai? Ar tik nepamiršo, kas juos tenai išpraudė? Šiltoji veteleji dėkingumas išgaruoja, a? O tu tyčia gerokai spustelek! Nepasius, neras juo velnias! A?

— Kad jau, Pavlai Anatolijau, nėra iš ko jiems... — Ne mūsų reikalas!

Mums duok, ir viskas. O jeigu ne — velniop! Bus kiti. A? Na, ar ne mano teisybė?

— Kaip visada, Pavlai Anatolijau.

Lageryje visose pėlningose, sočiose ir šiltose vietose vagys įtaisydavo sau palankius, išvien su jais einančius zekus. Blatinieji savo kandidatus įkšdavo nesunkiai — brigadininkai ir vedėjai gerai žinojo, su kuo turi reikala. Bet tokiu būdu įsidarbine neigai džiaugdavo — buvo spaudžiami be jokio saiko. Atamanas nuolat siuntinėdavo savo šešiorkas, reikalaujamas sau ir savo svitai maisto, rūkalų, pinigų...

Atamanas nuobodžiavo — lagerio gyvenimas įvairumu nepasizymi. Nuolatinis drybsojimas, nors ir lovoje, ne ant narų, varė į pasiutimą. Kortos, ribūs anekdotai, išgerimai — viskas pakrydavo, todėl gyvenimui pajavairinti reikėjo prasi-manyti pramogų.

Semionas Ivanovičius Liniovos, rusas, dabar jau persirites per šešiasdešimt, vienoje Maskvos vidurinėje mokykloje. Dešimčia lagerio metų jį nuteisė už tai, kam vieno atsakingo partinio darbuotojo sūnui išdriso parašyti trejetą. Tevas apskundė, apkaltino, esą tyčia iškraipo istorijos faktus, ir, kaip pavojingą visuomenei, atgabeno į šią „poilsia-vietę“. Tai buvo ramus, kultūringas, visų gerbiamas žmogus. Likimas lėmė gyventi jam vienoje sekcijoje su atamanu.

Semionas Ivanovičius, grįžęs iš darbo, gūrio sekcijos taku link savo narų. Tuo metu jam priešais traukė Paša. Žmogus pasuko į dešinę — vagis žengė irgi ton pačion pusėn. Mokytojas pamėgino prasielenkti kaire puse ir praidamas savo snieguotu veltiniu užkludė visada blizgančius atamano batus.

— Ei tu, gėra! Ar nema-tai, kur doklini? — piktai

užsipoilė buvusį pedagogą Pašą.

Tas atsigrėžė, pažvelgė į atamaną ir ėjo tolyn. Tai užgavo akiplešos ambicija.

— Palauk, seni! Eik šen! Ateik, jei liepiu! — pakele balsą. — Matai? — akimis parodė į savo suteptą batą. — Ar nematai, klausiu? Žmogus ty-lėjo nesuprasdamas. Paša vis labiau širdo.

— Nuvalyk! — parodė jis pirštu į bato galą.

— Ko jums iš manęs rei-kia?

— Tau sakoma: nuvalyk! Supranti? Lipti ant kojų kaip galvijus moki? Nė neat-siprašėi, a?

— Ko tu prikibai prie žmo-gaus? — šuktelejo politinis nuo gretimų narų.

— Į svetimus reikalus no-sies nekišk! Supratai? — at-šovė jam atamanas. — Gali likti be jos! Seni, paskutini kartą sakau: nuvalyk batą!

Bus daugiau

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

DIDESNIS UŽ NOBELIO PREMIJA

Šis David Brooks straipsnis, išspausdintas „New York Times“ laikraštyje 2003 m. spalio 11 d.

Nemanau, jog jam tai rūpėtų, tačiau popiežius Jonas Paulius II, turėjęs gilesnį poveikį didesniai žmonių skaičiui, negu bet kuris kitas gyvas asmuo, niekuomet negaus Nobelio Taikos premijos. Jau eilę metų premijos stebėtojai manė, kad Norvegijos komitetas neturės kito pasirinkimo kaip tik jam premiją įteikti, nepaisant popiežiaus nemadingų pažiūrų abortų atžvilgiu. Ir šie, prognozavo stebėtojai, buvo kaip tik jo metai. Sveikata trapi ir stiprus jo pasipriešinimas Irako karui turėjo įteikti liberalių pažiūrų komitetui.

Man, tačiau malonu manyti, jog komitetas suvokė esminę tiesą: kad jis negalės Jonui Pauliui II premijos įteikti. Jis esąs per didelis ir per daug sudėtingas jų premijai. Projektas, kurį jis vykdo, nesutelpa į jų kategorijas.

Tikėjimo apšviestas ir sunkios vidurinės Europos istorijos išauklėtas, jaunasis Karol Wojtyła įsitikino, jog „didžiausia mūsų laikų blogybė visų pirma yra savotiškas nužeminimas, tiesiog sutrupinimas, kiekvieno žmogaus esminio unikalumo. Naciai bandė individus suprakti su jų rase, o marksistai — su jų klase“. Jonas Paulius II savo gyvenimą pašventė ginti kiekvieno asmens nepadalijamą ir nepažeidžiamą orumą. Jis

rašo: „Pagrindinė socializmo klaida yra antropologinė“. Jis bandė žmogų sumažinti ir nuvertinti. Bandyt, tarp kita ko, sutraukti žmogaus iešką į Dievą.

Kai savo popiežiavimo pradžioje Jonas Paulius II lankė Lenkiją ir Kubą, jis tarė minims: „Jūs nesate tokie, kaip jums yra skatoma“. Rezultatas: kultūrinė revoliucija. Vienas jaunas lenkas studentas, kurį George Weigel cituoja popiežiaus biografijoje, „Vilties liudytojas“ (Witness to Hope), išgirdęs šį mokymą, suvokė: „Dabar aš panorau gyventi nemelagingai“.

Popiežius stengėsi apginti žmogaus orumą visose srityse ir todėl jis nepritampa prie jokių politinių kategorijų. Gerbiamas asmeninė nuosavybė, jis su įtarimu žiūri į kapitalizmą, utilitarizmą, vėliau rinkdamasis socialinės gerovės siekiančius principus, kas jį pastato šalia kairiųjų. Gindamas gyvybės teises nuo prasiidėjimo iki mirties momento, jis kovoja prieš abortus, eutanaziją ir mokslinį žmogaus

prigimties perdirbinėjimą, tuo rikiuodamasis su besilaikančiais konservatyvių pažiūrų.

Pagrindinis jo pasiekimas buvo priminti mums — katalikams ir nekatalikams — kad negalima žmogaus susiaurinti. Mes nuolat tai nejučiame darome. Rašydami laikraščiams, kalbėdami viešojoje arenoje, dažniausiai šnekame, lyg laisvė ir demokratija būtų tikslas patys savyje. Skiriamos savo didvyriams premijos už ligų gydymą ir minų pašalinimą. Ties dalykai, be abejo šaunūs, tačiau jų negana, nuolat sako popiežius. Demokratija tėra sistema. Laisvė tėra proga daryti gera ar bloga. Gyvenimo esmė nėra jo ilgumas, o jo tikrumas.

Popiežius nuolat mus išmeta iš mūsų patogumo zonos ir verčia žiūrėti į pirminius klausimus. Negalim kalbėti apie politiką, ekonomiką, mokslą, filosofiją ar karą, tuo tarpu patogia nukreipdami akis nuo Dievo ir nuo aukščiausios tiesos.

Savo pareikime girdami šių metų laimėtoją, Shirin Ebadi, Norvegijos Nobelio

komitetas aukština jos pasiūlytą dialogui bei demokratijai. Tačiau kur pareiškimą autorių mintis sustoja, ten popiežius pradeda.

Dialogas kokiai tiesai? Demokratija kokiai tikslui? Jis puikiai supranta, kad niekuomet neįtikinsim kraštutinio islamisto atsidėti tiesos, į kurią jis įsikabinęs, kaip į dievišką tiesą, jei mes jam užuot to siūlome vien drungną dialogą, kad visiems reikia sugyventi. Toks yra iššūkis, kurį mums išmeta religingas 21-asis amžius, o popiežius, būdamas labiau filosofas negu aktyvistas, yra toli visų priešakyje.

Shirin Ebadi, be abejo, yra drąsi asmenybė, atliekanti svarbų darbą. Niekas nenori sumenkinti jos didvyriškumo. Kai istorija apžvelgs mūsų laikmetį, popiežius Jonas Paulius II bus atpažintas mūsų eros milžinu, išskirtiniu individui, daugiausia padariusiu laisvę ir demokratiją pasitarti aukščiausią žmogiškų idealų tarnyboje.

Vertė ses. O. Mikailaitė

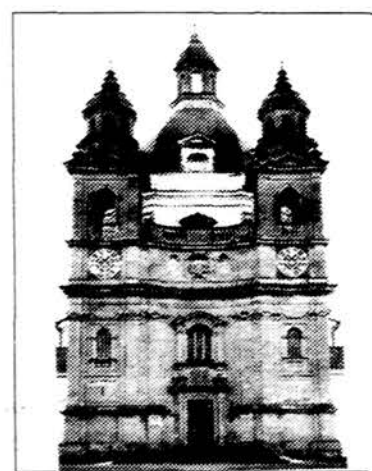
Popiežius Jonas Paulius II.

ŽINIOS IŠ PAŽAISLIO

Š.m. spalio mėn. 10 d. ses. Remigija, Lietuvos Šv. Kazimiero kongregacijos vyriausia seselė, praneša, kad Pažaislio vaizdajuostė bus netrukus pagaminta. Galutinius įstatymus (iškarpymus) atlieka rezisierė Nijolė Baužytė, žinoma Lietuvoje „Mūsų miesteliai“ pastatymais, kuriuos atliko Lietuvos televizija, Vilniuje.

Taip pat mums praneša ir džiaugiasi, kad ses. Margarita Petkevičiūtė (Petkavagė) priėmė Pažaislio vienuolyno prašymą ir sutinka įkalbėti šią vaizdajuostę anglų kalba, ir reikalui esant nuvykti į Vilnių.

ši projektą įvykdyti.

Mes visuomet branginame tai, kas mums yra miela, svarbu. Paskiriame laiko paminėti ir išreikšti džiaugsmą bei meilę. Taip yra su mūsų šventove — Šiluva. Mes pagarbiai didžiujamės, kad Dievo Motina apsiereiskė Šiluvoje, mūsų tėvynėje. Šiluvos atlidai suteikia progą paminėti tą apsiereiskimą ir parodyti Dievui mūsų dėkingumą už visas suteiktas malones. Mes taip pat meldžiamės, kad Dievo Motina toliau mums globotų.

Šių metų Šiluvos atlidai Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje, prasidėję rugsėjo 7 d. ir buvo ypatingi tuo, kad kiekviena diena buvo skirta tam

tikrai intencijai. Maldos buvo skiriamos dvasininkams, visuomenininkams, spaudos darbuotojams, ligoniams, globėjams ir t.t. Vieną dieną buvo meldžiamasi už visus Čikagos lietuvius. Ypatingą išpuolį padarė šv. Mišios, skirtos dvasininkams. Čia susirinko ir šv. Mišias koncelebravo 10 kunigų — kun. Arvydas Liepa, kuris pravedė atlidus, kleb. kun. Jonas Kuzinskas, kun. Rimvydas Adomavičius, kuris koordinavo atlidus, kun. Vito Mikolaitis, kun. Donaldas Petraitis, MIC, kun. Jaunius Kelpšas, kun. Algirdas Paliokas, SJ, prel. Ignas Urbonas, kun. Jonas Duoba, MIC, ir kun.

Antanas Gražulis, SJ. Taip pat dalyvavo parapijos diaconas Vitas Paškauskas ir seselės vienuolės.

Vieną dieną buvo meldžiamasi už visuomenininkus ir spaudos darbuotojus. Šv. Mišių skaitinius skaitė „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Binkodienė.

Kun. Arvydas Liepa, trečią kartą vedantis atlidus Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje, moka labai gražiai išreikšti ir savo pamoksluose perduoda daug gilių, praturtinančių minčių. Todėl nenuostabu, kad žmonės taip šiltai jį sutikdavo po šv. Mišių.

Sekmadienis, rugsėjo 14

d., išaušo pilku dangumi ir, atrodo, kad gali būti lietaus. Apie pietus dangus pradėjo džiūti. Atėjo laikas procesijai. Dalyviai rinkosi iš visur. Susidarė didžiulis būrys maldininkų — vyresnių, jaunesnių, parapijiečių, svečių, lietuvių, svetimauciu — čia visų šventė. Tvarkdario pareigas ėjo Antanas Rašymas. Visiems dalyviams suėjus į eiles, procesija nuvingavo per Marijos aukštesniosios mokyklos kiemą, Washtenaw gatvę link bažnyčios, giedant „Sveika, Marija“ ir „Immaculate Mary“. Marijos statulą ant vežimėlio lydoje parapijos tarnautojai „ushers“, ir moterys, pasipuo-

šusios tautiniais rūbais.

Bažnyčioje kun. A. Liepa pasakė gražų pamokslą. Klebonas kun. Jonas Kuzinskas atliko palaiminimo apeigas. Maldininkų tarpe taip pat buvo ir Antanas Rudis, kuris yra popiežiaus apdovanotas šv. Gregorijaus ordinu. Dalyvavo naujasis Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius su žmona ir dukra.

Iškilnių pabaigoje skambėjo pamiltas Šiluvos Marijos giesmė... „Nenuženk nuo akmens, o Marija, pušynėly žalia Šiluvos, nes krauju ten ir ašarom lyja, nepalik, nepalik, Lietuvos“.

VMS

Mūsų daržai ir darželiai
Paruošla Žalanykštis

PIEVELĖS RUDENI

Spalio pabaiga-lapkričio pradžia yra pats geriausias laikas pasirūpinti, kad pavasariui išaušus, pievelės apie namus greitai sužaliuotų ir visą vasarą savo šeiminkus džiugintų.

Šiuo metų laiku žolė, be abejo, neatrodo tokia žalia, vešli, kaip buvo vasarą. Atvėsus orui, žolės lapeliai taip greitai nebeauga, bet tokiu metu „atsigriebia“ šaknis: jos šakojasi, dauginasi ir sudaro tvirtą, susiraižiusį apatinį klotą. Nors tai yra gerai, bet ir gerų dalykų gali būti per daug: susiraižiusios šaknis, ypač molėtame dirvožemyje, nepraleidžia nei vandens, nei oro, tad ilgai žolė pradeda nykti.

Patariama padaryti pievelę skylučiu, kad galėtum įeiti oras ir vanduo. Nors tam tikslui galima išsinuomoti specialią mašinėlę, bet ji paprastai nepigi ir sunkiai patempama. Užuo to, paimkite aštrų, smailią, stiprų, peilį, ismeikite į žolę, apipjaukite maždaug 1 ar 2 colių dydžio apskritimą su šaknimis ir jį ištraukite iš paviršiu. Tai padarykite kas 1 ar 2 pėdos, kol visa pievelė atrodys, „kaip šernų išknaišota“. Išpjautus žoles ir šaknų gabaliukus palikite žolės paviršiuje. Jeigu tikrai negražiai atrodo, galima pora kartų per-

vaziuoti žolei pjauti mašinėlę ir juos susmulkinti. Po to visą žolę gerai palaistykite. Vanduo isigėrs ir padarytas duobutės ir tikrai pasieks žolės šaknis (ši procedūra paprastai atliekama dukart per metus).

Dabar taip pat geras metas žolę patręšti. Kokios trąšos tinkamiausios?

Atkreipkite dėmesį į trąšų maišelius. Ant jų yra trys skaičiai, kurie parodo trąšų sudėtį. Pvz., „32, 6, 8“ rodo, kad yra 32 proc. nitrogenu, 6 proc. fosforo ir 8 proc. potašo. Tikrai geros trąšos turėtų turėti maždaug 4 kartus daugiau nitrogenu kaip fosforo ir dukart daugiau, kaip potašo: maždaug „16, 4, 8“.

MANO ŽIBUOKLĖS NEŽYDI

— Nepaisant, kaip aš jas prižiūriu, mano afrikietiškos žibuoklės (African violet) atsisako žydėti. Ką daryti?

— Afrikietiškos žibuoklės reikia daug šviesos, kitaip jos nežydi. Žiemą vazonėlis geriausia laikyti ant lango, kurį pasiekia rytinė saulė. Tačiau vasaros metu pietinė ar vakarinė saulė žibuoklėms yra per karšta. Jei ant lango nėra permatomų plonų užuolaidų, vazonėlius reikia toliau nuo jo patraukti, kitaip lapai „apdega“.

Labai svarbu tinkamai šiuos augalus laistyti. Jų šak-

nys nekencia šalto vandens, tad reikia laistyti vasarošiliu (kambario temperatūros) vandeniu, bent parą pastovėjusiu, kad išsigaruotų chloruotumas. Nepalikite vandens lašų ant žibuoklių lapų, nes jie pasidarys dėmėti. Žibuoklių nereikia perlaistyti, bet neleiskite išdžiūti, nes nukris jau susiformavę pumpurai. Žibuoklės mėgsta kambario temperatūrą, kuri naktį ne nukrinta žemiau 60 laipsnių F, o dieną nepakyla per 75 laipsnius F. Jei per karšta ar per šalta, žibuoklės tesukrauna mažai pumpurėlių.

Žibuoklės persodinti reikia kartą per metus (nesodinkite ir labai didelių vazonų), o tręšti — kiekvieną kartą, kai laistote. Parduotuvėse yra trąšų deželių, specialiai skirtų afrikietiškos žibuoklėms (African violet plant food). Vartokite 1 šaukštelį trąšų mililitrui viena galoną vandens.

Beje, ar žinote, kad afrikietiškos žibuoklės labai lengva padauginti? Reikia nusikinti sveiką, jauną lapą, iškisti į drėgną, minkštą žemę, apvožti stiklainiu — netrukus išaugs šaknelės, o paviršiuje atsirast mažai lapukai. Tuomet bus galima pasodinti į žibuoklei skirtą vazoną. Taip pat galima lapelius pamerkti nedideliame indelyje, padėti ant lango — šaknis išaugs ir galėsite persodinti. Prieš iškisiant nuskintą lapelį į žemę, galima jį kyslelėti ir specialius militelius („rooton“ ar pan.), gaunamus pas daržininkus. Jie padeda greičiau išauginti šakneles.

SUSIPAŽINKIME SU „KAIMYNAIS“

Praėjusią savaitę pristatėme du, Amerikos vidurio vakaruose, rytinėse valsti-

jose ir net šiaurėje dažnai sutinkamus, medžius. Jie gerai auga ir miestuose, nes yra atsparūs druskoms bei oro taršai, jie taip pat auga miškuose ir parkuose.

Šį kartą susipažinkime su dar dviem.

LIEPA
(Angl. Linden tree)

Liepos populiarios visoje Europoje ir Lietuvoje. Jos apdainuotos dainose, jų žiedai suteikia bitelėms daug darbo (o žmonėms — gaudaus medūdo), net vienas metų mėnuo pavadintas liepos vardu. Iš baltos, lengvos liepos medienos daromi kibirai, skobiami šaukštai, dubenys, ji vartojama drožinėjimui; iš liepos karvų buvo pinamos vyžos ir net pintinės. Lietuvoje buvo įprasta, gimus mergaitei, prie namų pasodinti liepą (berniukams buvo sodinami ažuoliukai, uosiai, beržai, kleviai), o jaunai gražčiai mergaitei buvo taikomas liepos epitetas. Liepžiedžiai plačiai naudojami liaudies medicinoje (nuo kosulio, peršalimo, plaučių ligų).

Liepa — kantrus medis (gyvena net kelis šimtus metų), todėl Amerikoje, kai ne kartą „importuoti“ kenkėjai užpuola prie gatvių augančius medžius ir reikia juos pašalinti, jų vieton sodinamos liepomis. Šiame krašte liepos nelaukia „savo mėnesio“ (juk liepos mėnuo čia vadinamas „July“) ir paprastai pradeda žydėti net birželio viduryje. Tačiau jų žiedai tiek pat kvėpia, kaip ir lietuviški liepų.

Amerikietiškos liepos lapai kotuoti, širdies pavidalo, dantytai krašteliais. Rudenį gražiai pagelsta. Žiedynų keksė po 7–14 kvepiančių, gelsvų žiedelių. Vaisiai rutuliški,

panašūs į mažus riešutėlius. Prinoksta rugsėjo mėnesį ir pabyla apie liepą, kaip mazi akmenėliai. Jų nelesa nei paukščiai, neėda voverės.

Pastaruoju metu prie gatvių miestuose sodinama visai nauja — pagerinta ir labiau pritaikyta miesto sąlygoms — liepų rūšis. Užuo plačiai išsikerojusį šakų, šios liepos yra daugiau kompaktiškos, kone kūgio pavidalo, tad ne užima tiek vietos. Labai patrauklios. Šiaip jos pasižymi ir visomis kitomis liepos medžio ypatybėmis.

GINKMEDIS
(Angl. ginkgo)

Ginkmedis mums turėtų priminti lietuvių kalbą — kaip lietuvių kalba yra pati seniausia gyvoji kalba pasaulyje, taip ginkmedis — seniausias lapuotis medis, tebeaugantis mūsų planetoje. Yra rasta suakmenėjusių ginkmedžių, augusių prieš 200 milijonų metų, ir jie iki mūsų laikų nėra pakitę! Galime sakyti, kad šis medis yra tarytum gyvas dinosauros.

Ginkmedis (botaninis jo vardas yra Ginkgo biloba — vaistinėse galite matyti tuo vardu tablečių, nes Ginkgo biloba plačiai vartojamas medicinoje ir kosmetikoje) Amerikoje nėra savaime augantis medis (savaime auga Rytų Kinijoje) — jis sodinamas daugiausia miestų želdiniuo-

se, prie namų. Stengiamasi sodinti vyriškos giminės ginkmedžius, nes moteriškųjų vaisiai turi ypač nemalonų kvapą: kai rudenio pų prikrita aplink medį, reikia tiesiog iš tolo prasilenkti — net nosį riečiai! Tačiau seklos branduoliai, apgaubtas minkštu, kaip slyvos sluoksnis (tai tas sluoksnis taip „nekvėpia“), yra valgomas.

Ginkmedis atsparus kenkėjams, ligoms, radiacijai ir taršai, todėl dabar Amerikos miestuose jų vis daugiau sodinama. Iš esmės ginkmedis mėgsta karštą vasarą ir šaltą žiemą. Be kitų idomių ir vertingų savybių, ginkmedis pasižymi savo lapais. Jie atrodo, kaip nedidelė, išilgai

dryža žalia vėduoklė, ties viduriu viršuje tarytum įskilusi. Laikosi ant liauno kotelio. Kartą pamatę ginkmedžio lapus, visuomet juos atpažinsite. Rudenį ginkmedžio lapai labai gražiai pagelsta.

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$607;
2 mieg. — \$682.
Tel. 630-910-0644, Jana.

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi mūrininkai ir
pagalbiniai darbininkai.
Tel. 630-305-0022,
fax 630-637-9557.

PASLAUGOS

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS.
ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO
VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr.
Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

INDEPENDENT
REALTORS
OF ILLINOIS INC.

Peter Paulius ir Casmera
Staszak
(buvęs savininkas Paulius
Hardware)

praneša, jog atidare naują nekilnojamojo turto agentūrą

9901 S. Western Ave., Suite 204, Chicago, IL 60643
Tel. 773-239-9600

Kviečiame visus kaimynus apsilankyti mūsų naujose patalpose.

Marquett Parko namų savininkams patamaujame jau 50 metų.

DĖMESIO! DĖMESIO! Nėra dalykų, kuriuos, leidžiant darbu ar turtu, tačiau šiuo metu laikysite: turite
gali kelti? Ne! Ne! DRAUGAS (jūsų šaltinis) išpažinti nemokamai. Turite patvirtinti
tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St. Chicago, IL 60629.

Premjeras ragina Lietuvos verslininkus Rusijoje susivienyti

Atkelta iš 1 psl.

Rusija pagal importą ir eksportą Lietuvoje šių metų pirmąjį pusmetį užėmė pirmąją vietą. Susitikime buvo kalbėta apie investicijų skatinimą ir apsaugos bei dvigubo apmokestinimo išvengimo susitarimus, tuo tarpu Lietuvos verslininkus domino, kada jie galėtų būti

patvirtinti Rusijos Valstybės Dūmoje. Rusija teigia, kad tai dar nėra padaryta dėl to, kad valstybė nėra įstojusi į Pasaulio prekybos organizaciją.

Premjeras pabrėžė, kad Lietuvos santykiai su Rusija šiuo metu yra labai geri, o Lietuvos narys Europos Sąjungoje neturėtų kelti problemų Lietuvos

verslininkams, dirbantiems Rusijoje.

Susitikime taip pat buvo aptartos ir Klaipėdos jūrų uosto panaudojimo galimybės, projektas „2K“, kuriuo norima suderinti krovinių gabenimo įkainius ir Karaliaučiaus ir Klaipėdos uostus.

Lietuva tapo Pasaulinės turizmo organizacijos nare

Atkelta iš 1 psl.

Seimo patvirtintoje Nacionalinėje turizmo plėtros programoje. Šiais metais buvo patvirtinti PTO įstatai.

Kinijoje Lietuvos turizmo verslo perspektyvas pristatęs Lietuvos delegacijos vadovas vyriausybės kancleris Antanas Kaminskis sakė, kad PTO tam-

pa vis stipresne jungiamąja grandimi: bendradarbiaudama su Pasauline prekybos organizacija ji daro didelę įtaką turizmui — vienai svarbiausių ekonomikos krypčių.

Narys šioje organizacijoje paspartins Lietuvos turizmo raidą, paskatins tarptautinį turizmo verslo atstovų bendradar-

biavimą.

Lietuvai atsiradus palankesnių galimybių diegti modernius rinkodaros principus turizmo sektoriuje ir gerinti turizmo paslaugų kokybę.

Įstojus į šią organizaciją Lietuvai reikės mokėti 42,000 eurų (145,000 litų) metinį mokestį.

Prezidentas susidomėjo galimybe susigrąžinti skolą valstybei

Atkelta iš 1 psl.

tačiau tai priklauso nuo to, kaip aktyviai ir atsakingai dirbs išieškojimą vykdančios institucijos.

Pasak J. Liaučiaus, Valstybės kontrolės Seimui pateiktose rekomendacijose teigiama, kad išieškant skolas valstybės institucijos turi bendradarbiauti, mokesčių administratoriai turi užtikrinti efektyvų skolų išieš-

kojimo priemonių taikymą bei tai, kad skolininkai būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, o esant pagrindui sudaryti sandoriai būtų užginčyti civiline tvarka.

Valstybės ataskaitų ir pajamų audito departamento direktorius Arūnas Juozulynas sakė, kad 2002 metais valstybė apmokėjo 240 mln. litų už duotas paskolas ir garantijas, iš jų

didžiausios sumos skirtos bendrai, „Tauras bankas“, „Lietuvos tara“, „Klaipėdos nafta“, „Inkaras“, Chirurgijos centrui, Šiaulių oro uostui.

Pasak A. Juozulyno, paskolas administruojantis Turto bankas jau dvejus metus iš skolininkų kasmet išieško po 100 mln. litų.

Prie Prezidentūros dėl žemės pradėjo badauti moteris

Atkelta iš 1 psl.

kad nuo 1993 metų bando atgauti senelių žemę, tačiau jai to padaryti niekaip nepavyksta.

Dar neapsisprendusi, nei kiek badaus, nei kur nakvos — palapinėje ar nakvynės namuose, V. Makarienė teigė, kad Prezidentūra yra jos „paskutinė viltis“ ir dabar ji laukianti atsakymo į laišką, kurį Prezidentūros priimamajam perdavusi dar rugpjūtio viduryje.

Prezidentūros priimamojo vedėja Jūratė Ūsienė sakė jau pažįstanti badaujančią ir žinanti

jos problemas.

J. Ūsienės teigimu, Prezidentūrai paprašius, moters reikalais domėjosi įvairios institucijos, pradedant apskrities valdžia ir baigiant Generaline prokuratūra.

„Mes kiek įmanoma stengėmės, kad jos reikalai pajudėtų ir išsispirstų, tačiau dabar tik nuo jos priklauso, ar jos reikalai susitvarkys ar ne, tačiau moteris nieko nedaro“, sakė J. Ūsienė.

Prezidentūros priimamojo darbuotojos paaiškino, kad

dabar vyksta kelių paveldėtojų ir 60 hektarų žemės tarpusavio ginčai, ir V. Makarienė turėtų teismine tvarka išsiaiškinti žemės nuosavybės ir nuomos klausimus.

V. Makarienė prieš keletą metų atsisakė teisių į senelių turėtą žemę savo brolio naudai.

Iš viso į moters senelių turėtus 60 hektarus teises pareiškė 13 kandidatų, dalis kurių atsisakė žemę natūra, dalis persikėlė žemę, dalis pasiėmė kompensacijas.

V. Juozapaitis Don Žuanas užkariavo amerikiečių širdis

Atkelta iš 1 psl.

New Jersey ir Pennsylvania valstijose.

V. Juozapaitis įvairiose scenose yra sukūręs per 40 vaidmenų, dainavęs šimtus koncertų. Solistas dėsto dainavimą Lietuvos muzikos akademijoje, veda televizijos muzikines laidas.

Tačiau V. Juozapaitiui

brangiausias ir daugiausia įvairiose pasaulio scenose dainuotas — Don Žuano vaidmuo. Pirmasis pastatymas buvo vokalo meistriškumo kursuose Gente (Belgija), vėliau Čekijos valstybinėje operoje. 2002 m. „Don Žuanas“ pastatytas ir Vilniuje.

JAV įvykusių gastrolių sekme liudija šis recenzijų, ku-

riose vienbalsiai tvirtinama, kad „didžiausias spektaklio sekmes priežastis — balsingasis Juozapaitis, atlikęs Don Žuano vaidmenį“.

Lapkričio mėnesį V. Juozapaitis vėl skris į JAV — „Teatro Lirico D'Europa“ „Don Žuaną“ su lietuvių solistu rodys Floridos žiūrovams.

Norvegijoje atvykėliai iš Lietuvos patyrė „antrarušių“ dalį

Atkelta iš 1 psl.

Buvo nurodytas vienintelis sulaikymo motyvas: kažkas neva pranešė, kad lietuviai nelegaliai dirba Norvegijoje, tačiau lietuvių bandymai išsiaiškinti, ar to užtenka žmogui sulaikyti, policininkų buvo neišgirsti.

„Mes tuo metu nedirbome. Vaziavome kalnų keliu kaip paprasčiausi turistai ir sustojome šalikelyje išmesti šiukšlių. Privaziavo policija ir mus sulaikė“, pasakojo vyrai.

Rugsejo viduryje nuvykę į Norvegiją jie laukė darbo vizų. Jais stebėtinai buvo pažadėjęs gauti Drameno mieste esančios bendrosios Rusijos ir Norvegijos imonės, statančios gyvenamuosius namus, vadovas.

Vytauto V. reikalavimas leisti paskambinti į Lietuvos ambasadą irgi nebuvo išgirstas: pareigūnas atšovė nežinas numerio.

Policininkai paėmė visus lietuvių kišenėse rastus daiktus: dokumentus ir pinigus. Pareigūnams užkliuvo, kad vyrai turi mažai pinigų. Parodžius bankų korteles, daugiau dėl to nepriekaištavo.

Kalnuose sulaikyti vyrai buvo atvežti į Niesbeno miesto policijos nuvadą.

Pakviesta vertėjauti Norvegijoje gyvenanti lietuvių apklausos protokolus jiems išvertė tik žodžiu.

Sergejus B. buvo apgyvendintas vienoje kameroje kartu

su klaipėdiečiu, o Vytautas V. buvo apgyvendintas atskirai.

Nuovados pareigūnas pareiškė, kad sulaikytieji kiekvienas turi sumokėti 1,000 Norvegijos kronų (maždaug 400 litų) baudą, tačiau vėliau baudų mokėti jiems neteko.

Po trijų nelaisvėje praleistų parų jie buvo įsodinti į lektuvą ir parskraidinti namo.

„Per tris paras mūsų ne karto neišvedė į lauką pasivaikščioti. Kameroje tvyrojo baisus dvokas. Pasinaudojus tualetu, reikėdavo daužyti į duris ir prašyti priejusio pareigūno, kad jis nuleistų vandenį, nes jo pusėje yra mygtukas“, pasakojo Sergejus B.

Tačiau daug labiau nei prastos sąlygos vyrus žeidė policininkų elgesys. Vyrų baisėjosi, kad policininkai su jais elgėsi kaip su didžiausiais nusikaltėliais: fotografavo, ėmė pirštų atspaudus. Paso su savimi neturėjusį klaipėdiečių pasiimti vežė surakinę antrankiais. Atvežę į oro uostą iš karto perspėjo, kad uždes antrankius, jeigu tik kuris bandys pasitraukti iš šalį.

Suzinoję, kad lietuviai laukia darbo vizų, Norvegijos policininkai pareiškė, jog jų laukti reikėtų Lietuvoje.

„Negalima teigti, kad su mumis elgėsi šiurkščiai. Elgėsi atsainiai, paprasčiausiai nekreipė į mus jokio dėmesio. Jei ko nors paklaus, nieko nežino, pažada pasiaiškinti, nueina ir

dingsta. Kitą dieną jau kitas būdėjas dirba — ir vėl ta pati melodija“, pasakojo J. Šlušnys.

Per visą dieną į belangę kambarį žmogui buvo atnešamas tik vienas sumuštinis — forminės duonos riekelė su sviestu ir sūriu arba paštetu. Sumuštinis būdavo sušalęs, ką tik ištrauktas iš šaldiklio. Klaipėdiečiai tvirtino areštines praradęs keletą kilogramų svorio. Atsigerti duodavo tik arbatinėlį vienkartinę stiklinę vandens.

„Keturias dienas buvome nesiprausę ir nesiskutę, tokius nugaleno ir į lektuvą“, su nuoskauda pasakojo J. Šlušnys.

Klaipėdiečiai mano, kad šitaip elgiamasi su lietuviais dėl ne itin geros jų reputacijos šioje valstybėje.

Laikraščiai nuolat spausdina nemažai rašinių apie lietuvių nusikaltimus Norvegijoje, daug laiko tam skiria televizija.

Lietuvos ambasadorius Norvegijoje Česlovas Stankevičius pripažįsta, kad pastarųjų metų pasitaiko Lietuvos piliečių nusikundimų ne visai teisėtai Norvegijos teisėsaugos ir teisėtvarkos pareigūnų veiksmais.

„Ambasadai tai kelia susirūpinimą, mes ketiname imtis tam tikrų žingsnių. Palaikome kontaktus su Norvegijos valdžia, artimiausiu metu planuojame susitikti su jos atstovais ir aptarti susiklosčiusią padėtį“, kalbėjo diplomatas.

ŠVIESIOS ATMINTIES ELEONORA KONČIŪTĖ-RASTENIENĖ

Eleonora Končiūtė gimė 1908 metais, rugpjūtio 25 dieną, Kalniškiuose, ramiame šiaurės Žemaitijos kaime, dar name tėvėlių ūkyje. Tėvelis, šalia ūkininkavimo, vertėsi ir staliaus sugebėjimais, buvo didelis bičių mėgėjas ir visada sodelyje turėjo didelį pulką avių. Mamytė buvo gerai žinoma dainininkė ir ne viena kaimo šventė ar pakravai nepraeidavo be jos prisidėjimo savo gražiu balsu.

Eleonora išaugo Pirmojo pasaulinio karo metu keturių vaikų šeimoje, du broliai Kleimensas ir Vincas ir sesuo Stasė. Ji gerai prisimindavo didžiojo karo veiksmus ir sunkius pirmuosius nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metus, karui pasibaigus. Tačiau gili Lietuvos meilė lydėjo ją jau nuo pat mažens. Užbaigusi pradžios mokyklą Laižuvoje, ji toliau mokėsi Vieksniuose ir Telšiuose. 1930 Vytauto Didžiojo metais Žagareje baigė mokytojų seminariją ir buvo paskirta mokytojauti Stropelių kaime, Kartenos valsčiuje, Kretingos apskrityje. Su dideliu idealizmu važiuojo šviesti naująją nepriklausomos Lietuvos kartą į taip mažai žinomą kaimelį Lietuvos pajūryje, buvo atsakinga už mokyklos įsteigimą ir visų keturių skyrių mokymą.

Kaip mokytoja, Lietuvoje ji išdirbo penkiolika metų. 1932 m. apsisėdė su Vincu Rasteniu iš Aukštaitijos, kuris tuo metu dirbo prie kelių pravedimo Kretingos apskrityje. Ypatingai gražiai pasakodavo, kaip jiems draugaujant, jis atvažiuodavo pas ją vis kitokiais žirgais, vieną dieną bėrais, kitą baltais ir dar kitą širmais ar įjodais, ir išveždavo ją pamatyti gražiausias Lietuvos pajūrio vietas. Pasiavedusi pradžioje persikėlė į Aukštaitiją ir dirbo Stripeikių kaime, Utenos apskrityje, vėliau Kaune, o, prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, sugrįžo į Aukštaitiją ir dirbo savo vyro Rastenio gimtajam kaime Kirdėkiuose. Iš ten 1944 metais ir pajudėjo į Vakarų.

Atsidūrusi Vokietijoje, karo metu gyveno Gustrove, vėliau Gottingene, o, karui pasibaigus, anglų zonoje pabėgėlių stovykloje Grevene. Čia ji dirbo Greveno lietuvių gimnazijoje ir vėliau buvo paskirta gimnazijos inspektore. 1950 metais emigravo į Ameriką ir kitus 20 metų praleido Detroit, Michigan, dirbdama „Peter's Sausage Co“, talki-

Eleonora Končiūtė-Rastienė.

ninkaudama lietuvių šeštadieninė mokyklą. Išėjus į pensiją, persikėlė į Hot Springs, Arkansas, kur su savo vyru aktyviai reikišė lietuviškojo veikloje. Buvo vietos ALTo valdyboje, rengė šventes ir minėjimus, kuriuose dažnai dalyvavo meninė programoj su lietuviška poezija.

Ypač mėgo lietuvišką eilės jau nuo jaunystės laikų, atmintinai žinojo daugybę eilėraščių, ypač žavėjosi Maioronio poezija. Ji perdavė savo meilę lietuviškam žodžiui ne vienam savo mokiniui Lietuvoje, Vokietijoje, ir vėliau skleidė ją, plačiau pasireikšdama mūsų visuomenėje čia Amerikoje. Visą savo gyvenimą sielėjosi Lietuvos reikalais, jos ateitimi ir gyvastimi. Apleido šį pasaulį šių metų rugpjūtio 3 dieną Putname, Matulaičio slaugos namuose, kuriuose iki pat savo gyvenimo galo dalindavosi lietuviškomis eilėmis ir dainomis su savo šeima, savo bendramižiais Matulaičio namuose. Giliam liūdesy paliko dvi dukras — Aldoną Page ir Laimą Lapinskiene, penkis anūkus — Liną, Andrių, Indrę, Joną, Arą ir vieną proanuką Vilių.

Didžiai pasigesime jos pasakojimų, prisiminimų, jos gilių išgyvenimų, jos begalinės meilės Lietuvai. Jau vis mažiau belieka jos bendradarbių, kurie gyveno tokia nepalaužiama viltimi, tvirtai tikėdami Lietuvos laisvės atgavimu, dirbo jos labui, išlaikydami ir puoselėdami lietuvišką žodį ir jos gražiausias eiles. Tai buvo besąlyginės meilės išraiška savo tėvų žemei. Tai buvo nuostabi karta, kurią nežinia ar mes sugebėsime pakartoti.

Lai išlisi mylimoji motulė gerojo Dievo prieglobsty, sugrįžusi į amžinojo tėvo namus.

Dukra Aldona

KAM NAUDINGAS PROJEKTAS...

Atkelta iš 3 psl.

Šiandien jie, pasak „Vakarų ekspreso“, tik „kratosi KGB parankinių etiketės“, bet to nepakanka, norint realiai pakreipti „2K“ projekta Klaipėdos uosto ir viso Vakarų regiono naudai. Rusija, paskutinę valandą pakeitusi jau suderintą sutarties sąlygas, vėl vilkina laiką, krovinių ir toliau rieda Kaliningrado link, paslaugiai aptarnaujami „Lietuvos geležinkelių“, o klaipėdiečiai? Laukia, tikisi, „kratosi“? O štai Rygos uostas nei laukia, nei ieško Rusijos malonės. Ir nors rygiečiams taip pat nepalanki Rusijos geležinkelių tarifų politika, jie sugebėjo taip sutvarkyti savo darbą, jog krovų apimtims jau

aplenkė Klaipėdą. Ir konteinerių sąstatai jau rieda iš Rygos nesustiporavus su jokia Rusijos uostu, kol Lietuvoj, „kabinejami makaronai ant ausų“, jog tik prijungus Klaipėdos konteinerius prie sąstato iš Kaliningrado, jiems užsidegs žali Rusijos toli šviesoforai. Vadinas, mokant dirbti, galima verstis ir nesiporuojant su Rusijos uostais? Bet tada išskysta ir tas vienintelis iki šiol atrodęs rimtas ginamas rėsti dviejų uostų suporavimo projektą — jog tai esanti vienintelė galimybė supaprastinti ir Klaipėdą Rusijos tranzito krovinius.

Tai kam naudingas projektas „2K“? Lietuvai? Ne!

NE VISAI TAIP

„Mūsų daržai ir darželiai“ skyriuje (spalio 7 d. „Draugas“) „Žalanykštis“ pataria kambaninius augalus laistyti lietaus vandeniu, „nes nėra chemikalų ir vanduo minkštas“.

Deja, Amerikoje, bent Čikagoje, tai neatitinka teisybės.

Lietaus vanduo (acid rain) suterštas gausios miestų industrijos ir transportacijos išmetamais chemikalais, augalams yra žalingas.

Budama dar pradinės mokyklos mokinė, mūsų dukra daryd eksperimentą, kuris buvo

DRAUGAS, 2003 m. spalio 21 d., antradienis

5

A + A VYTENIS JONAS STATKUS

Mirė 2003 m. spalio 18 d., sulaukęs 88 metų. Gimė Ukrainoje, o vėliau gyveno Kaune, Australijoje ir Čikagoje.

Baigė Jėzuitų gimnaziją Kaune ir Vytauto Didžiojo universiteto teisių fakultetą. Baigė karo mokyklą ir turėjo karininko laipsnį. Parašė knygą „Lietuvos ginkluotos pajėgos 1918–1940 m.“

Priklausė Šauliams ir Skautams. Įsteigė skautų tūntus Uchtėje, Vokietijoje ir Adelaidėje, Australijoje.

Nuliūdę liko: žmona Sofija, su kuria išgyveno 63 metus, sūnus Narimantas, duktė Giedrė Mereckienė, anūakai Rimas ir Arūnas Statkai, Tomas Mereckis ir Kristina Vardaman, taip pat gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionis pašarvotas pirmadienį, spalio 20 d. nuo 4 v. p.p. iki 8 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.) Lemont, IL.

Laidotuvės antradienį, spalio 21 d. Iš laidojimo namų 9:30 v.r. a.a. Vytenis bus atlydėtas į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią Lemonte, kurioje 10 v.r. bus aukojamos šv. Mišios. Po Mišių velionis bus palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Nuoširdžiai kvietiami draugus ir gimines dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A + A PETRAS NAVICKAS

Anapus saulės mes susitiksim
Su pamiltaisiais žemės keliu.
Visų Tėvynej mes pasiliksime
Aukščiausio garbei, šventam dangui.

Vienerių metų mirties prisiminimui, šv. Mišios už a.a. Petrą bus aukojamos 2003 m. spalio 25 d., šeštadienį, 7:30 v. ryto ir spalio 26 d., sekmadienį, 10:30 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje; spalio 25 d., šeštadienį, 7 val. ryto ir spalio 26 d. sekmadienį, 9 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje.

Šiais metais bus laikomos šv. Mišios Užventyje Lietuvoje ir Gregorinės Mišios Pranciškonų Misijonierių koplyčioje.

Maloniai prašau visus, kurie pažinojo a.a. Petrą, prisiminti jį savo maldose.

Liūdinti Elena Anilius

A + A VYTENIS STATKUS

Mūsų gili užuojauta ir liūdesys SOFIJAI, GIEDREI, NARUI ir jų šeimoms, netekus vyro, tėvo ir senelio.

Užpurvių šeima

A + A dr. TEODORAI ŽADEIKYTEI TAMULIENEI

mirus, reiškiau gilią užuojautą vyrui JONUI, dukrai dr. RITAI SHEA su šeima, broliui JUOZUI ir visai giminei.

Elena Anilius

Klasės draugei

A + A SOFIJAI SALIENEI

mirus, gilią užuojautą artimiesiems ir giminėms reiškia

Robertas ir Aldona Tamulioniai

pažymėtas Čikagos miesto, o vėliau Illinois valstijos, jauniesiems tyrinėtojams skirta premija. Savo atliktais eksperimentais ji įrodė, kad naminiai augalai auga greičiau ir geriau, kai jie laistomi ne lie-

taus, bet tik paprastu (iš čia vėliau Illinois valstijos, jauniesiems tyrinėtojams skirta premija. Savo atliktais eksperimentais ji įrodė, kad naminiai augalai auga greičiau ir geriau, kai jie laistomi ne lie-

Ritonė Rudaitienė
Lemont, IL

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Filatelijos ir numizmatikos parodos programos viršelio piešinys: Viktoro Paulauko „Lietuvos karaliai Mindaugas“.

Spalio 24, 25, 26 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje veiks lietuvių filatelistų draugijos „Lietuva“ LITHPEX XXIX paroda, skirta Mindaugo karūnavimo pirmuoju Lietuvos karaliumi 750-ųjų metų sukakčiai. Visi, besidomintieji lietuviškais pašto ženklais, jų istorija, kviečiami į parodą. Ypač maloniai kviečiame lietuviškąjį jaunimą, mokinius, studentus, kurie galbūt pasidairę į išpūdingus ir kruopščiai surinktus lietuviškų pašto ženklų, monetų, pinigų, medalių rinkinius, vėliau ir patys pradės domėtis lietuviškų vertybių kolekcionavimu. Įėjimas nemokamas.

Spalio 25 d., 6 v.v., Brighton Parke, Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos salėje, „Kaukių balius“, pasitinkant Visų šventųjų šventę. Kviečiame visus – vyresnius ir jaunus – pabūti kartu. Ateikite su vaikais ir kitais šeimos nariais, pasikvieskite draugus. Įėjimas tik su kaukėmis. Bus žaidimų, kaukių paradas, skanaus maisto, veiks baras, gros A. Barnišio grupė. Kitaip sakant, bus linksma.

Lietuvos veteranų sąjungos „Ramovės“ Čikagos skyriaus narių susirinkimas vyks spalio 26 d., sekmadienį, 12 v., Jaunimo centre. Visi skyriaus nariai kviečiami dalyvauti.

Kazys Skaisgirys, Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo vedėjas, pertvarkė dalį archyvo, t.y., periodikos rinkinius. Kadangi periodika buvo sujungta su pagrindiniais Lituanistikos tyrimo ir studijų centro periodikos fondais, atsirado papildomos vietos Muzikologijos archyve, taigi įvairių lietuvių Dainų švenčių (Lietuvos, JAV, Kanados, Vokietijos, Australijos) medžiaga, buvusi skirtingose vietose, buvo sudėta į vieną. Dabar Dainų švenčių gaidos, programos, nuotraukos, straipsnių iškarpas užima apie 10 pėdų ir yra sudėtos į beveik 50 dėžių. Medžiaga visiems besidomintiems yra prieinama. **LTSC inf.**

Pasaulio lietuvių centras kviečia į madų parodą „Rudens simfonija“, kuri įvyks PLC, Lemonte, didžiojoje salėje, lapkričio 16 d., 12 v. p.p. Bus pietūs, paroda, loterija. Dėl vietų užsakymo skambinti Žibutei Pranskevičienei tel. 630-257-0153; Dainai Siliūnienei tel. 630-852-3204.

Zarasiškių klubas rengia krintančių lapų Rudens gegužinę, kuri vyks spalio mėn. 26 d., 12 v.p.p., Šaulių namuose, 2417 W 43 st. Gros A. Barnišio ansamblis. Bus skanaus maisto, veiks baras, loterija. Visi kviečiami.

„Seklyčioje“ spalio 22 d., 2 v.p.p., trečiadienio popietės programoje, vyks jau 16-oji Madų paroda. Gamta puošiasi ir vilioja vilioja pasidžiaugti rudens spalvomis. Žmonės neatsilieka – jie irgi puošiasi. Madų parodoje dalyvaus įvairaus amžiaus moterys ir vyrai, tai mūsų „Seklyčios“ modeliuotojai. Kviečiame visus

atvykti, pasidžiaugti jų rūbais, nuotaika ir energija. Iki malonaus pasimatymo Madų parodoje „Seklyčioje“.

„Vargdienių puota“ spalio 26 d., 12:30 val. p.p., (po 11 v. šv. Mišių), Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL, didžiojoje salėje. Muzikos ir dailiojo žodžio programą atliks pianistas Manigirdas Motekaitis, smuiku gros Nerijus Aleksa ir Kazys Motekaitis, o Ramunė Motekaitienė skaitys a.a. Izabelės Motekaitienės eilėraščius. Labdaros pietuose tikisi dalyvauti LR gen. konsulas Čikagai Arvydas Daunoravičius. Vietas užsisakyti kreipiantis į Aušrą Saulienę, 271 Coe Rd., Clarendon Hills, IL, 60514, tel. 630-323-6974. Visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

Lietuvių fondo tradicinis pokylis vyks lapkričio 8 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Gros brolių Švabų ansamblis. Pokylio metu bus įteikta Lietuvių fondo dr. Antano Razmos vardo Mokslinės medicinos premija. Stalus kviečiame užsisakyti skambinant į LF raštinę tel. 630-257-1616.

margutis2@sbcglobal.net – šiuo elektroninio pašto adresu galite rašyti „Margučio 2“ radijo laidų darbuotojams arba skambinti tel. 773-476-2242. „Margučio 2“, pačios seniausios lietuviškos radijo laidos JAV, galite klausytis per WCEV radijo stotį 1450 AM banga kasdien, išskyrus šeštadienį ir sekmadienį, 8 val. v. „Margučio“ studija įsikūrusi 2711 W. 71st. Street, Chicago, IL 60629

Amerikos Lietuvių tarybos 63-asis suvažiavimas vyks lapkričio 8 d., šeštadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Pradžią 9 v. r. Daugiau informacijos – ALTo raštinėje tel. 773-735-6677.

„Seklyčios“ restoranas jums mielai padės, jeigu patys negalite pasigaminti maisto. Maistas į namus pristatomas 2, 3, 4, 5 kartus per savaitę pagal jūsų pageidavimą. Aptarnaujame Marquette Parko, Brighton Parko, Gage Parko ir kitus, netoli gyvenančius, Čikagos miesto gyventojus. Lietuviškas maistas pristatomas šiltas, skanus ir už prieinamą kainą. Teirautis atvykus į restoraną adresu 2711-15 W. 71 Str. arba tel. 773-476-2655.

Visų Šventųjų vakaras-prisiminimas

Lapkričio 1-ąją, šeštadienį, 5 val. vakaro, visi, negalintys aplankyti savo artimųjų kapų, laukiami šv. Mišiose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Uždegtime žvakelę, maldose prisiminsime savo brangiuosius, besiilsinčius Amžinybėje, mintimis ir širdimi pabūsime ten, kur dega tūkstantčiai Viešpaties altoriaus žiburėlių, kur prie mažyčio žemės kauburėlio susirenka visa šeima.

Po šv. Mišių eilėmis ir giesmėmis Anapilin iškeliavusius minės: kunigas **Rimvydas Adomavičius**, kunigas **Remigijus Montvilas** (iš Lietuvos), **Jūratė ir Rimantas Grabliauskai**, **Dai-va**, **Virginijus ir Eimontas Švabai**, **Gražvydas Januškevičius** ir **Nerijus Gležekas**.

Lietuvių operos valdybos vicepirmininkas Jurgis Vidžiūnas ir šiais metais vadovauja metiniam pokyliui. Jurgis užtikrina, kad pokylis, kaip visuomet, švečių nenuvils – girdėsime specialiai šiam renginiui paruoštą koncertinę programą, o šokiams gros smagi Arvydo Pilibaičio šokių kapela. Rengėjai kviečia operos bičiulius neatidėliojant užsisakyti stalus, o taip pat registruotis ir atskirus asmenis. Visais pokylio reikalais prašome skambinti J. Vidžiūnui tel. 773-767-5609. Rengėjai prašo kuo skubiau grąžinti loterijos bilietėlių šakneles, jei to dar nepadarėte. Gal kaip tik jūs būsite vienas iš šių metų laimingųjų. Lietuvių operos pokylis-koncertas jau visai arti – lapkričio 22 d., šeštadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Jaunimo centro Moterų klubas spalio 26 d., sekmadienį, tuojau po 10 v. r. šv. Mišių, kviečia į Jaunimo centro kavinę. Būsime pavaišinti skaniausiais mieliniais blynais su obuoliene ir turėsite galimybę pabendrauti su draugais ir tėvu Antanu Gražuliu, SJ.

Marijos Nekaltojo Prasidėjimo seserų rėmėjų sąskrydis vyks Putname, Connecticut, seselių vienuolyne, Vėlinių dieną, sekmadienį, lapkričio 2 d. Norintys dalyvauti tel. 860-928-7955 praneša ne vėliau kaip iki spalio 27 d.

Lietuvos Dukterų rudens puota – spalio 25 d., šeštadienį, 6 p.p., Jaunimo centro salėje. Bus nauja programa, loterija, vaišės, šokiai. Laimės šuliniui lauktume dovanų, kurias prašome atnešti į „Namelius“: 2735 W. 71 Str., Chicago, IL, 60629. Tel. 773-925-3211. Tuo pačiu adresu gaunami bilietai ir užsakomi stalai. Nameliuose bus budiama nuo antradienio iki šeštadienio.

Šiomet Balzeko lietuvių kultūros muziejus „Metų žmogaus“ žymeniu pagerbs puikų vadovą, Vilniaus merą Artūrą Zuoką už nuopelnus Vilniaus miestui ir vilniečiams. Muziejaus pokylis, kurio metu Artūrai Zuokui bus įteiktas „Metų žmogaus“ apdovanojimas, įvyks spalio 26 d. vieno prestižiškiausio Čikagos viešbučių – Peninsula Hotel pokylių salėje. Maloniai kviečiame dalyvauti pokilyje ir kviečiame Jus įdėti savo asmeninį ar organizacijos sveikinimo laišką, verslo reklamą į mūsų pokylio sveikinimų-reklamų knygą, kurią gaus visi pokylio svečiai. Dėl informacijos ir vietų skambinti tel. 773-582-6500 Stanley Balzekui, Jr., arba Ritai Janz.

LINKĖJIMAI ŠIMTAMEČIAM SENELIUI JAUNUOLIO DVASIOS

– Mūsų istorijoje lietuviškasis žodis turėjo ir dabar turi žmogišką galybę, panašią į dieviškojo žodžio. Šiame pasaulyje visos tautos atsiranda ir auga per žodį, per savo kalbą. Ir mūsų vargana tėvynė atgijo tik per lietuvišką žodį, per gražiausią mūsų – lietuvių – kalbą. Mes vertiname „Draugą“, kuris 94 metus stengėsi išlaikyti lietuvišką žodį svetimoje žemėje. Ir šią dieną tam esame suaukūti. Todėl ir prašome Viešpaties Dievo, kad laimingų tuos, kurie čia mus sukvietė, kad laimingų visus mus, – tai kun. dr. Viktoro Rimšelio, „Draugo“ moderatoriaus, invokacijos žodžiai spalio 19 d., prieš „Draugo“ metinį pokylį Martinique pokylį salėje Čikagoje, kur buvo susirinkę daugiau kaip pusketvirtą šimto svečių-rėmėjų.

Atrodytų, ko daugiau reikia – po senovei didžiulis būrys gražių žmonių – rėmėjų, bet „Draugo“ valdybos pirminkės Marijos Remienės pabaigos žodyje buvo justai minorinė gaida: „Tie patys veidai visuose renginiuose, tie patys vardai... Dėkoju, kad nepavargstate aukoti ir remti. Gyvendami išeivijoje gerai suprantame, kad mes savo lietuvišką spaudą turime išlaikyti patys. Mes neturime valstybės užnugario, tačiau turime Draugo fondo, kuris šiemet švenčia 10 metų sukaktį, užnugarį“, – sakė ji. Beje, išvakarėse vyko ir kitas „Draugui“ skirtas renginys – metinis Draugo fondo suvažiavimas. Ir viename, ir kitame renginyje buvo linkima „Draugo“ dienraščiui ir Draugo fondui gyvuoti. Apie tai buvo ir pokylio garbės svečio, LR generalinio konsulo Čikagoje Arvydo Daunoravičiaus kalba:

– Apie leidinio metus kalbėti lengviau negu kalbėti apie žmogaus metus, todėl mes galime džiaugtis – kuo tu metų daugiau, tuo geriau... Prisiminkime tuos dešimt-

mečius, kai mūsų protėviai negalėjo rašyti lotyniškai abėcėle. Tai buvo daroma sąmoningai. Buvo bandoma užgniaužti pradžioj žodį, paskui žmogaus mintį, o po to ir dvasią. „Draugas“, kuriam 94-eri, atspindi Amerikoje gyvenančių lietuvių istoriją. Ir ne tik jų, bet ir mūsų valstybės istoriją... „Draugas“ nebuvo uždarys savyje, siaurame rate, jisai keitėsi, atsivėlėgiant į besikeičiančią situaciją, į naujus istorijos posūkius. Todėl norėčiau palinkėti dienraščio leidėjams, čia visiems susirinkusiems, ir sau pačiam, kad po šešerių metų galėtume pasveikinti šimto metų sulaukusį senelį su aštuoniolikmečio dvasia, – sakė Arvydas Daunoravičius.

Tas užburiantis skaičius – 100 pastaruoju metu vis dažniau girdimas, kai kalba pakrypsta apie „Draugą“. Iš tiesų, ši išeivijos karta užsitrauktų nešlovę, jeigu visą amžių leistas senelis turėtų

Garbingų svečių stalas: (iš kairės) gen. konsulas Arvydas Daunoravičius, „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė ir Vytautas Bindokas, Vitalijos Pulokienės nuotrauka.

tovė. Skaitoma poezija jau pastūmėjo imtis plunksnos. „Gyvenime ateina momentas, kai pradėdi ieškoti atsakymo į filosofinius klausimus“, – taip ji apibūdina savo postūmį rašyti. Pastaruosius dvejus metus ji rašo intensyviai. Netrukus, gal po mėnesio, išeis pirmoji poezijos knygelė, kurią ji leidžia su kitu jaunu poetu, „Žaltvykslės“ teatro aktoriumi Linu Umbrasu (dail. Sigita Šulaitytė). „O kada nors, – mįslingai sako Vitalija, – bus užbaigtas ir prozos veikalas – romanas“...

– Kokią poeziją pati mėgstate skaityti? – klausiu.

nuolio dvasia.

Bet grįžkime į pokylį salę, kur dar vyko koncertas. Trumpą, bet įdomią programą pateikė trijų solisčių ansamblis (Loreta Umbrasienė, Jūratė Grabliauskienė ir Jolanta Baniienė), šokiams grojo „Kauko“ grupė (Jūratė ir Rimantas Grabliauskai). Vyko loterija, kurią vedė vienas iš „Draugo“ direktorių, Vaclovas Momkus, žinoma, buvo laimėtojų. 500 dol. laimėjo Audrė Mironas (Blue Bell, PA.); 300 dol. – Rita (bilietelio nr. 22522); 250 dol. – S. Venckus (Arlington, MA.); 200 dol. – Zigmas Dailidė (Le-

Jaunųjų stalas (iš kairės): Vaidas ir Daiva Miliunai, Saulius Vaidelis, Daina Majauskienė, Neringa Balčiūnienė.

nustoti ejęs dėl skaitytojų stokos. O tokių požymių yra ir apie tai buvo kalbama Draugo fondo suvažiavime. Lešų kol kas (taupant ir Draugo fondui remiant), užtenka, nors aukų mažėja, bet liūdniausia, kad su kiekvienu mirties pranešimu iš sąrašo išbraukiamas ir skaitytojas. Taigi, žvilgsniai – į trečiąją bangą. O ar jie domisi „Draugu?“ Norėtusi, kad domėtusi aktyviau, bet kai kurie jų skaito. Nors nedaug, jų buvo ir pokilyje. Jų yra visose organizacijose, o „Drauge“ – redakcijoje, administracijoje ir spaustuveje jų dauguma. Taigi jau dabar matyti, kad ratas girgždėdamas sukasi, jaunos jėgos palaipsniui išsilieja. Štai viena iš tokių, kurios sugebėjimai aktyviai pritaikomi, – Vitalija Pulokienė, kuri vedė „Draugo“ pokylį. Nors Amerikoje ji dar tik dveji metai, jau turėjo progos pasireikšti kaip skaitovė, renginių vedėja, fotografė, poetė, žurnalistė. O „Drauge“ ji labai kūrybiškai veda vaikams skirtą „Draugo“ lietuviukų puslapį, tokį populiarių lietuviškose mokyklose. Išraiškingo balso ir gražios dikcijos vakaro vedėja atkreipė dėmesį tų, kurie iki šiol matė tik jos pavardę. Tenkinu susidomėjusių smalsumą: „Kas ji“ ir prašau kolegę papasakoti apie save. Ji sutinka, bet tai jai neįprasta, nes ji pripratusi klausinėti pati.

Vitalija nuo mokyklos laikų buvo aktyvi poezijos skai-

Loreta Umbrasienė, Jolanta Baniienė ir Jūratė Grabliauskienė.

Marijos Remienės nuotrauka.

– Klasiką – Šekspyrą, Dantę, Maironį...

Tikriausiai klasika įtaigoja ir jos pačios eiliavimo stilių. V. Pulokienė nėra modernistė. Ji daug dėmesio skiria būčiai ir gyvenimo prasmei, savo pačios vietai po saule apmąstyti.

Vitalijos Pulokienės poezija buvo spausdinta „Drauge“ (tik slapyvardžiu), kai ją netikėtai „atrado“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė. Kitas didelis įvykis jos gyvenime – kartu su gitaristu Algiu Petraičiu ji skaitė savo poeziją „Žaltvykslės“ teatro muzikiniam projekte šių metų žiemą.

Taigi į išeivijos kultūrą išsilieja naujos kūrybinės jėgos. Jos laukiamos. Todėl tikėtina, kad senelis „Draugas“ sulauks 100-mečio jau-

mont, IL); 150 dol. – Raymond E. Paškus (Darien, IL), 100 dol. – Edward Mankus (Chicago, IL).

Audronė V. Škiudaitė

SKELBIMAI

• **FANTASTIKA! TO DAR NIEKAD NEBUVO!** Tik 15,9 cento skambinant į Lietuvą, 4,9 cent JAV bet kada. Jokių papildomų mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Kreipkitės vakarais lietuviškai į DIAL NOW atstovą su 9 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. **Tel. 708-386-0556.** Naudodami DIAL NOW paslaugas, tuo pačiu remiate išeivijos lietuvišką žiniasklaidą. **DIAL NOW – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!**

• **Lietuvių fondui** vajuas proga aukojo: \$1,000 Renius Dičius, \$200 Domas Misiulis, po \$100 Brighton Parko Lietuvių Namų savininkų draugija, Arūnas ir Irena Draugėliai, dr. Violeta Kelertienė, Algis ir Irena Regiai, Tomas Tamulis. Nuširdžiai dėkojame ir prašome siųsti aukas ir įsigyti bilietus lapkričio 8 d. pokyliui LF raštineje – 14911 127th St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 257-1616. Už 100 dol. auką galima gauti pokyliui bilietą nemokamai.

„Draugo“ svečiai: kun. Remigijus Montvilas, Tauragės apskrities karo kapelionas, ir kun. Rimvydas Adomavičius.

Gedimino lituanistinė mokykla, veikianti Čikagos šiauriniuose priemiesčiuose, atidaro naują ikimokyklinio amžiaus (4-5 m.) vaikučių klasę. Taip pat ieško mokytojų. Sudomino? Prašome skambinti tel. 847-740-0817.

Nuo spalio 18 d. iki 28 d. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke vieši Tūkstantmečio Madonos statula. Vakaraus, 6 v.p.p., lietuviškomis giesmėmis ir maldomis esame kviečiami pagarbinti Dangiskąją Motiną. Kviečiame lietuviškas parapijos organizacijas dalyvauti, pasidalinus šias 10 dienų.

JAV LB Lemonto apylinkės valdyba nutarė paskelbti aukų rinkimo Valdovų rūmų atstatymui vajų. Kviečiame mūsų apylinkėje gyvenančius lietuvius jungtis į šį vajų su bet kokia auka. Auką galima nurašyti nuo JAV federalinių mokesčių. Lemonte kiekvieną sekmadienį, prieš ir po šv. Mišių aukas priiminės mūsų išdininkas Eugenijus Stasiulis. Galima aukas siųsti paštu: Lithuanian American Community, 14911 127th Str. Lemont, IL 60439.

Metinis LFK „Lituanicos“ rudens balius (53-sis) šiemet įvyks spalio 25 d. PLC, Lemonte, didžiojoje salėje. Gro broliai Švabai. Registruotis skambinant Laimai Glavinskienei tel. 630-323-6302.